


# Jeugd aan zet: samen bouwen aan sport- en cultuurparticipatie

Matthijs Beerepoot (LKCA - Samen werken aan cultuur voor iedereen)

Laura Butselaar (Kenniscentrum Sport & Bewegen)

*Landelijke Kennisdag BRC, 7 december 2023*





**NIKKI (18)**  
**ENSCHEDÉ**

# Programma

- Kennis delen: theoretische concepten van jeugdparticipatie
- Vormgeven van jeugdparticipatie
- Doen & ervaren
- Praktische hulpmiddelen
- Discussie & vragen



# Wat betekent “jeugdparticipatie” voor jou?

Samen met jongeren iets organiseren	Meedenken en meedoen	Meedoen	Meedoen
Dat jeugd mee doet aan mijn activiteiten.	Jongeren geven aan wat ze willen	Meedenken	Deelnemen aan activiteiten voor jeugd
Jeugd die mee denkt en doet	Ophalen	Hoe de jeugd bereiken	Deelname aan en meedenken in
Jeugd zelf in de actie	Meebeslissen	Betrokken deelnemen aan de maatschappij	Aansluiten bij wat de jongeren willen



# Wat betekent “jeugdparticipatie” voor jou?

Dat alle jeugd mee kan doen

Samenwerken met jongerenwerkers

Dat ze weten wat er te doen is

Kunnen meedoen en meedenken

Werk van Scholarshippers van de Krajiček playgrounds

Dat jongeren meedenken en organiseren

Deelnemen aan dingen die je leuk vind om te doen.

Kansen

Samen in plaats van zelf bedenken

Kinderen die initiatief nemen

Initiatief

Met jongeren samen, ze erbij betrekken

Samenwerken

Dag iedereen op zijn of haar manier/ voorkeur kan deelnemen

Iedereen kan meedoen

Vrijheid in keuze

deelnemen en / met zeggenschap

Jeugd betrekken bij dat gene wat we doen



# Wat betekent “jeugdparticipatie” voor jou?

Stem geven aan jeugd

Dat de jeugd meedoet en meedenkt met de activiteiten

Jonge mensen die mee kunnen doen en daar ook ruimte voor bieden

Jongeren die met plezier deelnemen aan georganiseerde activiteiten in de wijk

Afnamen deelname

Dat iedereen mee mag en kan doen op zijn of haar niveau.

Dat kinderen/jongeren samen of samen met bv de buurtsportcoach activiteiten organiseert, aan deelneemt etc

In gesprek

Eigenaarschap geven

afstemmen agenda lastig

Jongeren laten van zich horen

Deelname van jeugd aan activiteiten/betrekken bij het bedenken en uitvoeren van activiteiten

Betrokkenheid

Eigen kracht

Het aanbod invullen voor de jeugd zonder te weten wat zij nodig hebben

Iedereen kan meedoen

Jongeren zijn niet geïnteresseerd

Tekort aan jongerenwerkers

Jeugdraad bij vereniging



# Wat zie jij in je dagelijkse werk als we het hebben over jeugdparticipatie?

Moelijk te bereiken

Moelijk vindbaar

Overlast

Lastig te bereiken

Vrijwilliger zijn bij je activiteit

Heel veel aannames door oudere generaties over de doelgroep

Krajicek - scholarshippers

Tekort aan jongerenwerkers

Niet betrokken worden in

Actieve houding

Dat er vaak voor jongeren word beslist, ipv met jongeren.

Hoe bereik je ze?



# Wat zie jij in je dagelijkse werk als we het hebben over jeugdparticipatie?

Moelijk te bereiken

Gebeurd nog te weinig, het huidige aanbod is niet voor de jeugd of sluit niet genoeg aan.

Kinderen zijn makkelijker te bereiken, tieners/jongeren minder makkelijk

Wel willen maar "niet kunnen"

Veel verschillende typen kinderen

Tiktok? Help!

Korte spanningsboog

Dat het erg lastig is om meiden (jeugd) te bereiken en in beweging te krijgen

Geen interesse in deelname

Steeds meer: jongeren een podium geven, mee laten beslissen, mee laten uitvoeren

Hoe bereik je degene die je wilt bereiken?

Lastig te vinden wat ze nou echt leuk vinden. Waar brand hun vlammetje voor

# Wat zie jij in je dagelijkse werk als we het hebben over jeugdparticipatie?

Wat willen ze graag?

Sommige partijen lukt het wel,  
en dan zijn ze ook heel erg  
betrokken

Structurele  
onderschatting

Er worden veel dezelfde  
activiteiten aangeboden,  
zoals voetbal

Gamecafe en tekencafe  
wat nu goed werkt!

# Wat is jeugdparticipatie?

Jeugdparticipatie verwijst naar het **(actief) betrekken** van jongeren **in activiteiten** en **(besluitvormings)processen** die **invloed** hebben op hun **eigen leven** en de **brede samenleving**. Het gaat om het **erkennen** van de **stem, mening** en **bijdrage** van jongeren in kwesties die hen direct aangaan.



# De verschillende perspectieven

Jeugdparticipatie streeft naar het creëren van een omgeving waarin jongeren actief deelnemen, hun perspectieven delen en mede vormgeven aan beleid en activiteiten.

## **Sport & cultuur aanbieders:**

- Zorgt voor meer verbondenheid
- Jongeren hebben andere kwaliteiten
- Jongeren als vrijwilligers

## **Jeugdigen:**

- Leren dat je mening telt
- Bijdragen aan zelfvertrouwen, sociale vaardigheden, contacten
- Ontwikkelen van talenten en competenties



# De sport & cultuurcontext als oefenplaats voor actief burgerschap?

Een veilige ontmoetingsplek waar kinderen kennis maken met het belang van saamhorigheid, vriendschappen sluiten, hun eigen talenten ontdekken en - in het geval van sport - ervaren hoe het is om te winnen en verliezen. Waardevolle ervaringen die zij meenemen in hun ontwikkeling op fysiek en mentaal vlak, maar ook in de maatschappij.



## Doen & ervaren

- maak groepjes van 6/7 personen
- laat een van jullie een enveloppe ophalen bij Matthijs
- volg de instructie en ervaar
- circa 30 min.



Hoe kun je de jeugd (nog) actiever laten participeren binnen jouw sportvereniging? Hoe pak je dat aan en wat levert het op? Het zijn vragen waar veel sportverenigingen mee kampen. De participatieladder helpt je als sportvereniging (als bestuurslid, commissielid, trainer, coach of vrijwilliger) of als verenigingsondersteuner om deze vragen te beantwoorden. Bekijk aan de hand van de ladder waar je staat en waar je naartoe wilt.

## Voordelen actieve jeugdparticipatie

Jongeren meer te betrekken en inzetten zorgt voor meer verbondenheid met de vereniging wat de kans op afhangen verkleint. Bovendien brengen jongeren andere kwaliteiten mee dan volwassenen, zoals spontaniteit, energie en onbevangenheid. En het kan het tekort aan vrijwilligers oplossen. Ook voor de jongeren zelf is het waardevol om een actieve rol te spelen op de vereniging. Als jongeren hun eigen wensen en behoeften kunnen aangeven, leren ze dat hun mening telt. Actief meedoen vergroot hun zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en contacten. Bovendien kan het bijdragen aan het ontwikkelen van hun talenten en competenties, zoals organiseren en onderhandelen.

Hoe gebruik je de ladder?  
Bekijk de treden van de ladder en bepaal op welke trede je vereniging zich bevindt. Bepaal of je tevreden bent met die trede of naar welke trede je toe wilt werken; bedenk wat een hogere trede voor de vereniging kan betekenen.

## Hoe gebruik je de ladder?

Gebruik de voorbeelden ter inspiratie hoe je kunt klimmen op de ladder.

Gebruik de voorbeelden ter inspiratie hoe je kunt klimmen op de ladder.

## Gemis

Jongeren participeren niet. Zij krijgen geen ruimte voor het geven van hun mening en worden niet betrokken. Er wordt door volwassenen over jongeren gepraat in plaats van met hen.

### VOORBEELDEN

- Commissies bestaan alleen uit volwassenen
- Toernooien worden georganiseerd voor jongeren zonder hen te raadplegen
- Het beleid voor jongeren wordt gemaakt door volwassenen

## Schijn

Jongeren kunnen een mening geven, maar het onderwerp waar zij een mening over mogen geven is onduidelijk en/of er wordt niet verteld wat met hun inbreng is gedaan.

### VOORBEELDEN

- Bij een enquête wordt alle leden gevraagd deze in te vullen, dus ook de jongeren
- Jongeren wordt niet verteld wat er met de uitkomsten van de enquête wordt gedaan

## Informer

Jongeren worden goed geïnformeerd over wat er speelt in de vereniging en zij kunnen zelf (op verzoek) volwassenen informeren. Er is geen directe invloed.

### VOORBEELDEN

- Clubblad
- Informatiebord op een centrale plek
- Nieuwsbrief
- Social media

## Raadplegen

Jongeren worden gevraagd naar hun mening en ideeën. Dit wordt meegenomen in de besluitvorming.

### VOORBEELDEN

- Vragenlijsten (bijv. *I-score*)
- Jongeren uitnodigen voor (bestuurs)vergadering
- Jongeren geven voorkeur voor teamsamenstellingen aan
- Volwassenen gaan het gesprek met jongeren aan over een bepaald onderwerp

## Meedoen

Jongeren hebben zelf een actieve rol. Zij werken samen met of onder begeleiding van volwassenen die het geheel coördineren.

### VOORBEELDEN

- Jeugdscheidsrechters
- Jongeren maken promotiemateriaal
- Jongeren onderhouden website
- Jongeren organiseren samen met volwassenen (neven)activiteiten.

## Meebeslissen

Jongeren hebben een rol in de besluitvorming. Ze zijn medeverantwoordelijk en krijgen de ruimte om mee te beslissen (op deelonderwerpen).

### VOORBEELDEN

- Het bestuur is in gesprek met (verantwoordelijke) jeugdleden en betreft deze bij besluitvorming
- Jongeren maken mede de teamsafspraken
- Jongeren zitten in commissies

## Eindverantwoordelijk

Jongeren hebben de eindverantwoordelijkheid over een afgebakend onderwerp.

### VOORBEELDEN

- Jeugdbestuur
- Jongere als (hoofd) trainer of coach van een team



- Aanbod activiteiten voor en door de jeugd



# Participatietool

voor buurtsport- en jongerenwerkactiviteiten

Manieren waarop je jeugd bij sport- en beweegactiviteiten betrekt

Jeugdparticipatie is het actief betrekken van jeugd. Dit kan bij het organiseren van sport- en beweegactiviteiten op verschillende manieren: de ene jongere denkt liever een keer mee, de andere organiseert graag zelf een activiteit. Belangrijk is dat de vorm van participatie past bij de jeugd en de situatie. Hier kun je als buurtsportcoach of jongerenwerker actief aan bijdragen. Gebruik deze tool om te bekijken hoe actief jij jeugd betrekt bij jouw activiteiten en wat je mogelijk nog (meer) kunt doen. Let op: het gaat er dus om dat je aanpak aansluit bij de jeugd en context waarmee en waarin je werkt. De ene vorm is dus niet per se beter dan de andere.

## Voordelen actieve jeugdparticipatie

- Jeugd haakt minder snel af
- Jeugd ontwikkelt talenten, vaardigheden en competenties, denk aan het leren organiseren en het formuleren van wensen of doelen
- Jeugd ontwikkelt zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en contacten
- Jeugd leert dat haar mening telt en voelt zich meer verbonden in de wijk of bij activiteiten
- Professionals vernemen hun bilkvel (jeugd kijkt anders tegen de wereld aan)
- Professionals kunnen hun activiteiten (beter) verantwoorden



Inspiratie nodig?

Bekijk voorbeelden

Meer info?

laura.butselaar@kenniscentrumsportenbeweging.nl  
jamilla.vervoort@kenniscentrumsportenbeweging.nl

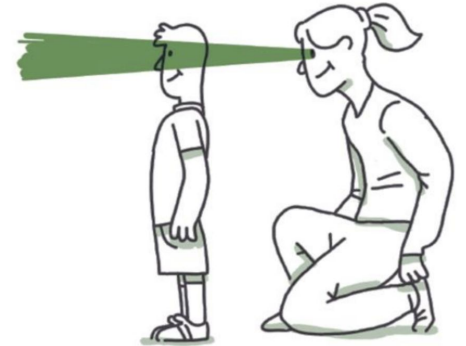
© Kenniscentrum Sport & Beweging, 2023

kenniscentrum sport & beweging



# Hoe dan?

- Inzicht krijgen (in echt gesprek, uitgaan van leefwereld jeugdigen)
- Betrekken jeugdigen (contact maken, vragen, luisteren, serieus nemen)
- Begeleiden jeugdigen ('heb vertrouwen', 'geef ons ruimte')
- En ook bestuurlijk commitment; benut tools!



# Veertien factoren om sportuitval te voorkomen

1. Autonomie
2. Ervaren competentie / Zelfeffectiviteit
3. Verbondenheid
4. Leerklimaat
5. Afstemmen tijd en doel
6. Kosten
7. Verwachtingen
8. Waarden
9. **Relatie trainer-jongere**
10. Omgang met andere sporters
11. Support van ouders
12. Preventiebeleid
13. Toegankelijkheid
14. Type sportaanbod



Keep  
Youngsters  
Involved



Co-funded by the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union



K  
L  
C  
A

 kenniscentrum  
sport & bewegen

## Praktijkvoorbeeld: Rotterdam Sportsupport



# Praktische suggesties

- J-score en stappenplan
- Het KYI kaartenspel
- Waardenkaarten HAN
- ICoachKids trainingen  
(pedagogische vaardigheden)
- Geef tieners een stem
- Gaming en Quizzen
- Storytelling Workshop
- Murals of Mind Maps
- Mini-Filmpjes of Podcasts
- Virtual Reality Tour
- .....

## Methodieken van kaartspellen

Keep  
Youngsters  
Involved



### Algemene inleiding

De kaartspellen zijn ontwikkeld voor het Erasmus+ Sport project: **Keep Youngsters Involved** in Sport (jongeren binden aan en behouden voor sport). Het is het belangrijkste hulpmiddel van de toolkit. Met behulp van deze kaartspellen kom je meer te weten over hoe je acties in de sportclub kunt doorvoeren om jongeren (van 12-19 jaar) betrokken te houden en uitval in sport te voorkomen.

De kaarten zijn gekoppeld aan de **14 factoren** om uitval in sport te voorkomen en bestaan uit concrete acties.

De verschillende kaartspellen kunnen professionals en vrijwilligers die met jongeren in sport werken, jongvolwassenen en sportclubs helpen om hun jongerenbeleid te verbeteren en een plan van aanpak op te stellen voor een sportclub

**In dit document staan de methodieken van drie verschillende kaartspellen.**

### Uitkomsten van het kaartspel

- Meer dialoog tussen jongeren, trainers/coaches, professionals, bestuursleden, vrijwilligers en anderen.
- Wat vinden jongeren leuk aan het jongerenbeleid van de sportclub? Wat is hun mening erover? Wat zijn de verbeterpunten?
- Meer kennis over wat je kunt doen om jongeren van de sportclub tevreden te houden
- Vertrouwd raken met de 14 factoren en acties om te voorkomen dat jongeren sport opgeven
- Het opstellen van een plan van aanpak voor je sportclub om te voorkomen dat jongeren sport opgeven
- Uitwisseling van informatie met elkaar
- Elkaar inspireren tot het verbeteren van het jongerenbeleid binnen de sportclub



[Klik hier om de kaarten te downloaden](#)

### Kaarten

In totaal zijn er 169 acties (en 169 kaarten). Bij elke factor is er de keuze uit verschillende kaarten. Je kunt de kaarten kiezen en in kleur afdrukken om ze te gebruiken. Snijd ze op maat en vervolgens zijn ze klaar voor gebruik.

### Er zijn 3 kaartspellen:

1. Kies je kaarten
2. Houd jongeren betrokken door middel van rollenspelen
3. Kwartet

# Discussie & Vragen....





# Verder sparren of goede ideeën?

[laura.butselaar@kenniscentrumsportenbewegen.nl](mailto:laura.butselaar@kenniscentrumsportenbewegen.nl)

[matthijsbeerepoot@lkca.nl](mailto:matthijsbeerepoot@lkca.nl)

